

Т у ж и л а ц
против
Проф. др Војислава Шешеља

Предмет бр. ИТ - 03 - 67 – ПТ

**ОДГОВОР ПРОФ. ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА
НА ОБЈЕДИЊЕНИ ЗАХТЕВ ТУЖИЛАШТВА ЗА
ОДРЕЂИВАЊЕ ЗАШТИТНИХ МЕРА**

I Увод

У складу са правилом 127 Правилника о поступку и доказима (у даљем тексту: Правилник) проф. др Војислав Шешељ од Претресног већа III (у даљем тексту: Пратресно веће) тражи продужење рока за подношење Одговора, јер обимност оптужби Тужилаштва и проблем поштанског саобраћаја представљају оправдане разлоге.

Познато је да се правни саветници проф. др Војислава Шешеља због нерешеног питања финансирања одбране налазе у Београду и да по усменим налозима проф. др Војислава Шешеља сачињавају текстове његових захтева и поднесака и да их поштом шаљу из Београда у Хаг. Када се најбржом поштом пошаље писмо потребно је неколико дана да се пошиљка испоручи, па се тек након прегледа у Притворској јединици у Шевенингену предаје проф. др Војиславу Шешељу да би он предао Секретаријату.

Обиман број прилично конфузних оптужби Тужилаштва против проф. др Војислава Шешеља захтева више времена за анализу и сачињавање Одговора, те представља оправдани разлог за одобравање продужења рока. Свакако је оправдани разлог и проблем поштанског саобраћаја и уопште за сада нерешиви проблем благовремене доставе захтева и поднесака, који се сачињавају у Београду, проф. др Војиславу Шешељу у Притворској јединици, а самим тим и могућност благовремене предаје Секретаријату.

Проф. др Војислав Шешељ за сваки случај, овим Одговором унапред, тражи и одобрење за прекорачење броја страница у односу на ограничење које је прописано Упутством о дужини поднесака. Ваљани разлог за прекорачење дужине Одговора налази се у чињеници што је пре почетка претреса неопходно да све

оптужбе Тужилаштва почев од оптужнице (у било којој верзији) буду јасне, прецизне, одређене да би проф. др Војислав Шешељ био правовремено и детаљно обавештен, на језику који разуме, о природи и разлозима оптужби против њега, да би суђење било експедитивно, фер и праведно и да се током претреса не би оптужница накнадно мењала. На ово проф. др Војислав Шешељ има право, јер је пет година у притвору и никада није добио разуман одговор на питање зашто се не поштује његово право на експедитивно суђење.

У складу са одлуком претпретресног судије од 11. јуна 2007. године Тужилаштво је сачинило и поднело „Обједињени захтев Тужилаштва за одређивање заштитних мера с поверљивим и *ex parte* додатком“ (у даљем тексту: Обједињени захтев).

У Обједињеном захтеву Тужилаштво наводи да се образложење за примењено право може пронаћи у претходним захтевима Тужилаштва и одлукама у овом предмету. Тужилаштво од Претресног већа III (у даљем тексту: Претресно веће) тражи да одобри заштитне мере, како је наведено у поверљивом и *ex parte* додатку.

Проф. др Војислав Шешељ се супроставља Обједињеном захтеву Тужилаштва и подноси овај Одговор.

II Разлози оспоравања Обједињеног захтева

У свом оспоравању Обједињеног захтева проф. др Војислав Шешељ полази од саме суштине прописа о заштитним мерама: зашто постоје као прописана могућност, под којим условима се траже и одобравају, чиме и како се доказује да су испуњени услови за одређивање заштитних мера, како се одређују, које су могуће заштитне мере, колико трају заштитне мере и како одређене заштитне мере могу да утичу на право проф. др Војислава Шешеља на фер и правично суђење, имајући у виду да се сам брани.

Наравно, мора се имати у виду да је проф. др Војислав Шешељ пет година у притвору, да се сам брани и да је тек од јануара 2007. године добио могућност да му у припреми одбране помажу правни саветници. Никако не сме да се заборави и којим је све рестрикцијама, дискриминацији и својеврсној тортури био изложен проф. др Војислав Шешељ, а између осталог и због неких питања која имају додирних тачака и са заштитним мерама. Сетимо се да је Тужилаштво једном чак

и покренуло поступак за непоштовање суда против проф. др Војислава Шешеља зато што је наводно обелоданио име неког заштићеног сведока у једном најбезазленијем телефонском разговору и да је због тога трпео санкцију забране комуникације, а да се касније испоставило да му није ни обелодањен идентитет тог лица као потенцијално заштићеног сведока. Зато Претресно веће није ни узело у разматрање захтев Тужилаштва којим је тражило да се против проф. др Војислава Шешеља покрене поступак за непоштовање суда. То је једна епизода са заштитним мерама.

Друга епизода је била у јесен 2006. године када је било забрањено супрузи Јадранки Шешељ да долази у посете, јер је наводно приликом претходне посете проф. др Војислав Шешељ њој обелоданио имена осам заштићених сведока. Чим је то сазнао проф. др Војислав Шешељ уследило је његово оштро противљење, да би након почетне арогантности Секретаријата и Тужилаштва, уследило скидање те забране са јако израженим настојањима да се то заборави, јер је у питању наводно неспоразум и немарност. Чак је и судија Ори морао да призна да је то било немогуће с обзиром да проф. др Војиславу Шешељу у то време нису ни била обелодањена имена заштићених сведока.

На овим примерима се јасно види да Тужилаштво произвољно и без било какве обавезе поштовања Статута и Правилника приступа одређивању заштитних мера.

Да не буде забуне приликом коришћења речи „одређивања заштитних мера“ мора да се има у виду следеће. Заштитне мере тражи и предлаже Тужилаштво, а формално их одређује, односно одобрава Претресно веће. Међутим, и пре него што их тражи и предлаже Тужилаштво суштински примењује заштитне мере. Дакле, заштитне мере увек зависе од Тужилаштва, а не од Претресног већа, јер Тужилаштво зна ко су му сведоци, а Претресно веће сазнаје тек када добије обавештење од Тужилаштва. Што се тиче оптуженог он може и неколико дана пре сведочења да сазна да постоји неки сведок. Ту ситуацију Тужилаштво обожава, јер произилази да осим Тужилаштва нико други није ни спреман за претрес и унакрсно испитивање.

У предмету против проф. др Војислава Шешеља Тужилаштво стално демонстрира један препознатљиви манир по принципу: имамо још неколико сведока, а обелодањивање материјала ћемо извршити када Претресно веће одреди заштитне мере. Док Претресно веће не одреди заштитне мере може само

да се нагађа о чему се ради. Наравно, то прати редиговани *ex parte* додатак, који се не доставља проф. др Војиславу Шешељу, већ само Претресном већу. На тај начин се од гарантованих и заштићених права проф. др Војислава Шешеља из чланова 20 и 21 Статута МКСЈ (у даљем тексту: Статут) прави провизоријум за један поступак који суштински може да се опише: Тужилаштво има сведоке, оно зна ко су та лица и на које околности ће да сведоче, о томе се обавештава Претресно веће, а проф. др Војиславу Шешељу се омогућава на има сазнање да постоји тамо неки сведок, који ће да сведочи на тамо неке околности, а вероватно неће ни да сведочи *viva voce*, јер постоји могућност да се његова изјава или транскрипт сведочења уврсте у судски спис. Тужилаштво управо на тај начин мисли да треба да се остваре интереси спровођења правде пред МКСЈ.

Наравно, не треба трошити речи на општепознате чињенице да Тужилаштво не само да не поштује презумпцију невиности према проф. др Војиславу Шешељу, него негира постојање основних начела на којима је основан и могућ један кривични поступак.

Тужилаштво просто ужива када стање судских списа и предмета доведе у стадијум да све оно што мора да саопшти проф. др Војиславу Шешељу доведе на ниво да он мора да претпоставља, нагађа, сумња или да на други начин што дуже буде у чињеничној и правној неизвесности. Од почетка овог поступка Тужилаштво сва своја процесна овлашћења на најбруталнији начин злоупотребљава, јер је неко закључио да само на тај начин лаж може да се очува да би некако постала судска истина.

Никада Тужилаштво није изнело не само основану сумњу, него и основ за било какву сумњу, да би могло нешто лоше да се деси сведоцима Тужилаштва. Обично Тужилаштво понавља своје „пароле“ о некој претпостављеној опасности по сведоке која прети од стране проф. др Војислава Шешеља или његових „следбеника“, или наводно сведок послом путује на неке територије где постоји опасност, а не зна се ни која, ни од кога, или посећује родбину у неком месту, где опет постоји нека опасност, а не зна се ни која, ни од кога.

Скоро четири године проф. др Војислав Шешељ се није противио ни једној заштитној мери које је Тужилаштво предлагало. Рачунао је да је можда таква процедура и да можда и није лоше са гледишта поступка да те мере остају све до најкасније 30 дана пре почетка претреса, као што је то одлучило Претресно веће.

Рачунао је да у року од 30 дана пре почетка претреса, пошто му се саопшти идентитет свих заштићених сведока, има довољно времена да изврши неопходне провере како би што успешније унакрсно испитивао сведоке Тужилаштва.

Међутим, када је проф. др Војислав Шешељ дефинитивно утврдио да и то Тужилаштво злоупотребљава, почео је да се принципијелно супротставља свим заштитним мерама које предлаже и тражи Тужилаштво. Та врста злоупотребе је нарочито дошла до изражаја када је његовој супрузи забрањено да долази у посете у Притворску јединицу, јер јој је наводно проф. др Војислав Шешељ обелоданио имена осам заштићених сведока, за шта је касније и онај судија Ори морао да призна да је то немогуће, пошто му није обелодањено име ни једног заштићеног сведока.

Касније је проф. др Војислав Шешељ утврдио да се Тужилаштво не зауставља само на предложеним заштитним мерама за сведоке Тужилаштва, већ да тражи да се обелодањивање изврши 30 дана пре дана одређеног за сведочење тог сведока, а онда су уследили захтеви да поред псеудонима долази искривљена слика и глас, па сведочење на затвореним седницама, а на самом крају и увршћивање изјава или транскрипата исказа тих истих сведока по правилима 92бис, 92тер и 92квадар. То значи да се Тужилаштво плаши претреса и јавности, и то не због наводно бриге за сведоке Тужилаштва, него зато што није способно да се носи са проблемом како доказати кривицу проф. др Војислава Шешеља. Зато се путем заштитних мера не штите сведоци Тужилаштва, већ под тим изговором избегава јавност претреса и максимално ускраћују процесна права проф. др Војислава Шешеља. Тако Тужилаштво намерава да прикрије лажне оптужбе и сведоке који би по налогу Тужилаштва сведочили износећи лажи.

Обједињени захтев Тужилаштва мора да се посматра и у контексту на шта би лично претрес у предмету против проф. др Војислава Шешеља по замисли Тужилаштва и да ли је могуће такво суђење да би се испунили услови за фер и правично суђење?

Лако може да се утврди да Тужилаштву није стало до фер и правичног суђења и да му сметају одредбе Статута и Правилника. То прецизније значи да Тужилаштво настоји да Претресно веће увуче у саучеснички посао који се заснива на томе да Претресно веће својим појединачним одлукама и налозима којима управља поступком припреми претрес у коме ће бити погажени сви принципи поступка, а

нарочито начела доказног поступка (непосредност, јавност, једнакост оружја, усменост, расправљање и др.). Да би то спречио проф. др Војислав Шешељ подноси овај Одговор.

Проф. др Војислав Шешељ је на статусној конференцији 4. јула 2007. године указао на потребу обелодањивања идентитета заштићених сведока и то не само зато што је поступак у петој години, него и што постоји реална могућност да у трагању за сведоцима одбране се дође до неких лица за које нико не зна да их је Тужилаштво резервисало да буду сведоци Тужилаштва. Мада начелно и ти сведоци Тужилаштва могу бити потенцијални сведоци одбране, проф. др Војислав Шешељ је тражио обелодањивање њихових имена како би искључио било какву могућност да неко из његовог тима одбране и помисли да ступи у контакт са сведоцима Тужилаштва. Вероватно не постоји већа заштита за сведоке Тужилаштва од ове коју је понудио проф. др Војислав Шешељ.

Дакле, сврха одредби Статута и Правилника о заштити сведока и жртава је на њиховој ефективної заштити како интегритета, тако и слободе која им је неопходна да био могли бити сведоци који ће да износе истину у складу са „свечаном изјавом“ коју треба да дају пред Претресним већем. Дакле, заштитне мере за сведока су предвиђене да би се очувале вредности наведене у претходној реченици и то само под условом да постоји озбиљна опасност, одређена као „изузетна околност“ из правила 69(А) Правилника. Та одредба по својој природи је изузетак од правила и мора да се тумачи рестриктивно, односно терет доказивања да постоји „изузетна околност“ мора не само да образложи већ и да докаже Тужилаштво које подноси захтев за одобравање заштитних мера. Уколико сведок може бити у опасности или изложен ризику у изузетним околностима Претресно веће може одредити заштитне мере док сведок не дође под заштиту МКСЈ, с тим да се ради само о мери необелодањивања идентитета сведока или жртве. Дакле, псеудоними из претпретресне фазе могу да трају само док се сведок или жртва не ставе под заштиту МКСЈ, с тим што је заштита МКСЈ дата као нешто класично што постоји у националним законодавствима „Програм заштите сведока“.

То значи да сви сведоци Тужилаштва за које Тужилаштво захтева заштитну меру необелодањивања њиховог идентитета пре почетка суђења у крајњем морају да заврше у „Програму заштите сведока МКСЈ“ (пресељење, промена идентитета, становање у иностранству. У даљој анализи Обејдињеног захтева доћи ће се до

података колико лица Тужилаштво намерава да стави под свој „Програм заштите сведока МКСЈ“, што показује својеврсну ненормалност, јер произилази да ће у предмету против проф. др Војислава Шешеља бити далеко више таквих у „Програму заштите сведока МКСЈ“ него у свим осталим предметима који су вођени пред МКСЈ.

Вероватно би Претресно веће морало да има у виду и одредбу правила 69(Ц) да је Тужилаштво дужно да идентитет жртава или сведока обелодани проф. др Војиславу Шешељу довољно рано пре почетка суђења, односно довољно пре почетка претреса, а не пре дана одређеног за сведочење тог сведока или жртве (мада је и жртва сведок ако се саслушава на претресу). Ово је прописано да би оптужени имао довољно времена за припрему своје одбране. Значи, необелодањивање идентитета сведока или жртве не сме да наруши право на квалитетну припрему одбране. Дакле, сви захтеви Тужилаштва да се обелодањивање обави неколико дана пре дана сведочења сведока, а не пре почетка претреса нису у складу са Правилником и као такви морају да се одбију, јер пре почетка претреса проф. др Војислав Шешељ мора бити обавештен о свему што је релевантно за кривични поступак. Незамислива је ситуација коју тражи Тужилаштво, скривајући се иза будућег налога или одлуке Претресног већа, да проф. др Војислав Шешељ педесетог дана суђења први пут сазна за идентитет сведока који ће бити саслушан седамдесет и петог дана суђења. Како би онда суђење могло да буде фер и правично. Та пракса Тужилаштва је одавно жигосана и у научним делима, поготово немачких научника.

Није овај Одговор место за ширу елаборацију али у складу са правилом 75 Правилника налогом Претресног већа се одређују мере за „очување приватности и заштиту жртава и сведока“, под условом да оне нису у супротности са правима оптуженог. Проф. др Војислав Шешељ тврди да су све до сада и у будућности евентуално одређене заштитне мере за сведоке Тужилаштва у супротности са његовим правима. Од првог дана притвора, готово пет година, непрекидно проф. др Војислав Шешељ доказује колико су нечасне намере Тужилаштва и чиме се све служи да би отежало или забранило проф. др Војиславу Шешељу да се сам брани и да има фер и правичан поступак. То је данас ноторна чињеница, а нарочито после неколико десетина одговора које је проф. др Војислав Шешељ у 2007. години поднео на захтеве које је Тужилаштво поднело неколико месеци пре првог покушаја отварања претреса 27. новембра 2006. године. Како би проф. др Војислав Шешељ могао да се брани од Тужилаштва које рачуна на подметнуте сведоке који

би лажно сведочили? Како јавност да се увери да су сведоци Тужилаштва „препарирани“, ако их Тужилаштво скрива од проф. др Војислава Шешеља и јавности? Како је онда могуће да поступак буде фер и правичан?

На почетку проф. др Војислав Шешељ мора да објасни шта у начној литератури значи израз „препарирани“ сведок Тужилаштва. Израз је узет из немачке литературе и научних радова који су анализирали рад МКСЈ, а овај израз је први пут употребљен у анализи предмета Тадић. Ако се заобиђу проблеми на релацији немачки правни систем и одредбе Статута МКСЈ у погледу сведочења једног Србина који је живео у Немачкој у предмету Тадић, сви аутори су осудили једну другу појаву названу тајним сведочењем. Наводи се пример тешке компромитације института „заштићеног сведока“ у предмету Тадић и тада је промовисан појам „препарирање сведока“. Предмет Тадић се помиње јер је и научна литература о томе јавно износила податке, те овим коментаром проф. др Војислав Шешељ не крши ни једну забрану.

У августу 1996. године појавио се у предмету Тадић један Србин, Драган Опачић, као сведок „Л“. Сведочење је било затворено за јавност, а сведок је након полагања свечане изјаве, пред Претресним већем изјавио да је Тадић у логору Трнопоље, где је тај сведок био стражар, више заробљеница силовао, а више заробљеника убио. У октобру исте године тај сведок је признао да је од муслиманских власти у БИХ био „препарирани“ да лажно сведочи и да га је муслиманска полиција уз страшне претње и мучење, месец дана припремала за такав исказ против Тадића. Претресно веће је наложило Тужилаштву да испита случај и покрене поступак против сведока, ако процени да је лажно сведочио. То такве оптужбе није никада дошло. Вероватно је био у питању лажни исказ дат у крајњој нужди. Међутим, оно што мора да забрине, јер делује нелогично за МКСЈ који се представља да спроводи међународну правду, нико од званичника БИХ који су умешани у овај случај, а нарочито они који су конкретно мучили сведока и који су га плански припремали на давање лажног исказа, нису позвани на одговорност и нису сносили консеквенце за противправно понашање.

Интересно је да је и холандски адвокат Владимиров 2000. године објавио књигу у Амстердаму и прнео нека своја искуства као бранилац у предмету Тадић. Одбарана је имала много проблема у погледу прикупљања доказа релевантних за одбрану, јер бранилац није орган МКСЈ за разлику од Тужилаштва, тако да државе

и немају обавезу да сарађују са одбранама. У тиму са овим адвокатом у одбрани Тадића био је тада адвокат, а сада судија Ори. Њему је све ово што је литература објавила о премету Тадић било добро познато и јасно је зашто је имао благонаклон став према свим захтевима Тужилаштва у предмету против проф. др Војислава Шешеља.

Дакле, с правом проф. др Војислав Шешељ истиче да су сведоци Тужилаштва посебно „препарирани“ и без пуног поштовања свих доказних начела није могуће да се квалитетно сазна за раскривање онога чиме се служи Тужилаштво. Значи, све заштитне мере Тужилаштво тражи да би спречило то раскривање препарираних.

Други аргумент који је проф. др Војислав Шешељ више пута истакао на статусним конференцијама састоји се у томе што је само у предмету против Милошевића око 40 сведока Тужилаштва приликом унакрсног испитивања изјавило да никада нису рекли то што је записано у изјавама које су дали пред истражитељима Тужилаштва. Дакле, Тужилаштво је способно да све препарира, а проф. др Војислав Шешељ тачно зна поводом сваког догађаја шта је истина и као оптужени који се сам брани врло ефикасно ће бити у стању да свима покаже чиме се све Тужилаштво служи и какве сведоке има.

Овде мора да се потенцира да члан 22. Статута који прописује заштиту жртава и сведока:

„Међународни суд у својим правилима о поступку и доказима осигурава заштиту жртава и сведока. Заштитне мере обухватају, поред осталог, вођење поступка *in camera* и заштиту идентитета жртава“.

Дакле, у питању је прво, искључење јавности ради заштите сведока и жртава и као друго, заштита идентитета жртава. До сада је у пракси вршена заштита идентитета пре свега сведока, а мора да се призна да ако се нека жртва, као пасивни субјект кривичног дела појављује у поступку и сведочи она има процесно својство сведока. Како би сведоци за које Тужилаштво тврди да су инсајдери могли да имају заштиту која је прописана за жртве? Тужилаштво управо инсистира и од Претресног већа тражи то што не може да се одобри по правилима Правилника.

Жртве сексуалног насиља су посебна прича и све што у овом Одговору проф. др Војислав Шешељ износи не односи се на такве евентуално сведоке.

Важно питање које мора да се актуелизује је употреба статуса „поверљиво“ и „ex parte“. Анализом Статута и Правилника ретко се долази до ових речи у одредбама наведених општих аката. Једино што преостаје је да се тај скроман извор права анализира. Вероватно оно што се не објављује према правилима Правилника подлеже статусу поверљивости. Поверљивост у пракси МКСЈ значи да о неком податку или документу могу да знају Тужилац, Претресно веће и оптужени. Дакле, оно што је поверљиво није доступно јавности. Статус поверљивости обично одређује аутор документа или онај који саопштава податак. Вероватно треба да се нађе и одговор на питање под којим условима неки податак или документ се може прогласити поверљивим?

Ова уводна разматрања се дају у контексту Обједињеног захтева.

Правило које је најближе овој материји је правило 53(А) Правилника које има наслов необјављивање. Ово правило се налази у делу који се односи на оптужницу, али свакако по свом садржају није намењено да се примењује само на оптужницу. Оно што је важно за овај Одговор, којим се не отвара до краја ова тема статуса поверљивости, мора да се има у виду да у правилу 53(А) Правилника само у изузетним околностима судија или Претресно веће могу у интересу правде наложити да се било који документ или информација до даљњег не дају јавности на увид. Слично је и у правилу 53(Ц), а само у правилу 53(Д) Тужилаштво може да објави део оптужнице властима колико је неопходно ради хапшења.

Дакле, наведено правило подразумева, да без обзира да ли постоји предлог неке од страна у поступку, само судија или Претресно веће утврђују да ли су наступиле изузетне околности и процењује шта је интерес спровођења правде да се спречи објављивање и упознавање јавности. До сада у поступку против проф. др Војислава Шешеља тај посао је увек и ексклузивно радило само Тужилаштво. Тужилаштво је готово на сваком другом свом захтеву или поднеску у наслову уносило реч „поверљиво“ и то је тако зацементирано остајало и још увек опстаје. Нити се образлажу изузетне околности, нити интереси спровођења правде статус поверљиво и даље опстаје.

У том контексту уопште није јасно зашто је Тужилаштво Обједињеном захтеву дало статус поверљиво. Које су то изузетне околности, шта је интерес спровођења правде и да ли постоји нека опасност ако јавност сазна за текст Обједињеног захтева. У Обједињеном захтеву сви подаци су представљени у шифрама услед

чега се и проф. др Војислав Шешељ тешко сналази у покушају да разуме која је намера и суштина оваквог једног захтева. Ово постаје толико апсурдно ако се има у виду да се на званичном сајту МКСЈ у оквиру предмета који се воде пред МКСЈ званично објављују документи Тужилаштва и одлуке и налози судских већа у којима такође постоје шифре као знак неке идентификације међу сведоцима Тужилаштва. Дакле, само навођење шифара или укупног броја сведока не представља информацију која не сме бити доступна јавности.

Више пута је на јавним статусним конференцијама саопштено колико сведока има Тужилаштво у предмету против проф. др Војислава Шешеља и стварно није јасно зашто постоји статус поверљивости на Обједињеном захтеву. Проф. др Војислав Шешељ у том погледу тражи да Претресно веће скине статус поверљивости са Обједињеног захтева Тужилаштва, јер не може да постоји ни један разлог зашто би јавност била ускраћена за информације које су познате одавно и које постоје као податак који је МКСЈ наменио и објавио.

Правило 66(Ц) Правилника садржи назнаку поверљивости, али то је потпуно друга ситуација у односу на Обједињени захтев Тужилаштва.

Што се тиче статуса *ex parte* ситуација је још јаснија. Тако нешто не постоји ни у Статуту, нити у Правилнику. Додуше у Правилнику се појављује на једном месту у правилу 54бис Правилника којим су регулисани налози за доставу докумената који се упућују државама. Наравно, то нема никакве везе са садржином Обједињеног захтева и не заслужује коментар. Оно што заслужује коментар и мора да се помене тај статус *ex parte* одређује Тужилаштво тако што нешто обелодани и достави Претресном већу, али спречава да се то достави проф. др Војиславу Шешељу. Наравно, то ће се касније доставити, али с тим што Тужилаштво води рачуна да то буде онда када проф. др Војислав Шешељ и не би био у могућности да провери и одговори. Са тим проблемом је било суочено и ово Претресно веће, па је морало да посебно наложи Тужилашству да достави неке документе са тим статусом и да уклони све редиговане делове, како би проф. др Војислав Шешељ напослетку добио нередиговани текст неког документа.

Није тешко да се закључи да Тужилаштво оба ова статуса (поверљиво и *ex parte*) злоупотребљава како би отежало одбрану или унело конфузију како би ометало одбрану.

У Обједињеном захтеву Тужилаштво тражи да се за 53 сведока Тужилаштва

потврди да ће остати на снази током суђења псеудоними који су им већ додељени у овом или другим предметима. Проф. др Војислав Шешељ се противи овом захтеву, јер не постоји ни један разлог да та мера опстаје и у петој години притвора и поступка. Како проф. др Војислав Шешељ да припрема одбрану, како да сакупља и проверава податке када не зна ко су сведоци Тужилаштва. Интерес правде је да проф. др Војислав Шешељ одмах сазна идентитет лица која се крију иза псеудонима, јер је у притвору и ту припрема своју одбрану и хитно обелодањивање идентитета свих сведока Тужилаштва му помаже да буде потпуније обавештен о свим аспектима оптужби како би право на одбрану и правично суђење имало неког смисла.

У Обједињеном захтеву Тужилаштво тражи да се доделе псеудоними сведоцима, и то за нових 8 сведока. Дакле, и у том делу се проф. др Војислав Шешељ супротставља.

Проф. др Војислав Шешељ се супротставља комплетном Обједињеном захтеву Тужилаштва, а у овом Одговору износи као пример ставове само поводом неких делова Обједињеног захтева.

У параграфу 10 Обједињеног захтева Тужилаштво тражи да 9 сведока сведочи на затвореној седници. То је проф. др Војислав Шешељ већ оспорио у једном од својих одговра. Интереснтно је да се за сведока експерта тражи затворена седница?

У параграфу 11 Обједињеног захтева Тужилаштво тражи одложено обелодањивање идентитета 13 сведока и то 30 дана пре њиховог очекиваног сведочења, што укључује и одложено обелодањивање докумената којима ће се открити идентитет сведока. То је проф. др Војислав Шешељ оспорио у једном од својих одговра, а у овом Одговору је навео разлоге и позвао се на релевантно правило Правилника које то не дозвољава.

За четири сведока Тужилаштво тражи одложено обелодањивање, тридесет дана пре дефинитивног почетка суђења. Обједињени захтев укључује и одложено обелодањивање докумената који ће бити изведени путем тих сведока и којима ће бити откривен њихов идентитет.

3 поједине сведоке се тражи изобличавање слике и гласа, а за неке само изобличавање слике.

Ни једна од предложених заштитних мера није образложена, осим ако се

образложење не налази у поверљивим додацима и *ex parte* додацима, које проф. др Војислав Шешељ није ни добио. Суштински проф. др Војислав Шешељ и није у могућности да квалитетно одговори.

Од укупно 106 сведока Тужилаштва за 61 сведока тражи заштитне мере, а ако се изузму сведоци вештаци онда за само једну трећину сведока проф. др Војислав Шешељ зна њихов идентитет, а две трећине сведока су под фишрама. Значи, Тужилаштво сматра да је интерес правде и одраз највишег поштовања права проф. др Војислава Шешеља да он може да зна за једну трећину сведока Тужилаштва, а да су две трећине од укупног броја сведока Тужилаштва тајна која ће да се чува практично до 30 дана пре дана очекиваног сведочења сваког заштићеног сведока. Како ту може бити говора о фер и правичном суђењу? Ако статистика то износи онда се поставља питање да ли је проф. др Војислав Шешељ и у петој години притвора обавештен о свим аспектима оптужби и да ли му је омогућено да се квалитетно припрема за одбрану.

Међу сведоцима са заштитним мерама налази се и 6 преминулих лица, а укупно 10 сведока неће сведочити, већ ће се њихове изјаве уврстити у судски спис по правилу 92бис. Ако се од укупног броја сведока (106 сведока) одузму умрли и они чије ће се изјаве уврстити (10 сведока) и сведоци вештаци (10 вештака, од тога за 1 није обелодањен идентитет што је преседан), остаје још 86 сведока Тужилаштва, а у том броју чак 61 има заштитне мере, онда је статистика још погубнија. Дакле, у истом рангу се налази 25 обелодањених идентитета сведока Тужилаштва насупрот 61 необелодањеног идентитета сведока Тужилаштва. На овај начин Тужилаштво сигурно жели да суђење претвори у циркус, јер ничим разумним не би могао да се оправда Обједињени захтев.

Са толиком количином заштитних мера, па нека се узме само у обзир одложено обелодањивање идентитета проф. др Војислав Шешељ није у могућности да изврши ни елементарне провере да би се припремио за одбрану и унакрсно испитивање. Ова статистика упечатљиво доказује са којим циљем је Тужилаштво поднело Обједињени захтев, а изузетно је добро што је потврдило да се у Обједињеном захтеву налазе на једном месту сви до сада поднети захтеви Тужилаштва за заштитне мере. Тако је Тужилаштво пружило и Претресном већу у виду једне рекапитулације доказе шта је све радило и колико је злоупотребило институт заштитних мера.

Проф. др Војислав Шешељ још једном истиче да остаје код свих својих одговора које је до сада дао на захтеве Тужилаштва којима су тражене заштитне мере за сведоке и скреће посебно пажњу са којом је произвољношћу и без било каквог разумног објашњења не само тражило заштитне мере, него и закаснелим обелодањивањем материјала, који ни данас није окончан, опструисало поступак са очигледном намером да се онемогући спровођење интереса правде пред МКСЈ. Да су пред МКСЈ на снази правила која важе у националним законодавствима одавно би представници тужилаштва били изузети из овог предмета, јер су на сваком кораку вршили опструкцију поступка, онемогућавање остваривања правде и намерно злоупотребљавали процесна овлашћења како би проф. др Војиславу Шешељу онемогућили одбрану.

III Тражено правно средство

Проф. др Војислав Шешељ супротставља се Обједињеном захтеву Тужилаштва и предлаже да Претресно веће III одбије Обједињени захтев Тужилаштва и укине све до сада примењиване заштитне мере за сведока Тужилаштва, одлучи да се у поступку против проф. др Војислава Шешеља не одобрава и не примењује ни једна заштитна мера према сведоцима Тужилаштва и наложи Тужилаштву да одмах проф. др Војиславу Шешељу обелодани идентитет свих заштићених сведока .

Од Претресног већа се тражи да скине ознаку поверљиво и укине статус *ex parte* за додатке Тужилаштва.

Број речи: 4.951

Проф. др Војислав Шешељ

(Урадио члан Стручног тима Зоран Красић)